

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

10.12.2007

B6-0518/2007

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

siekiant baigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį

pateikė Angelika Beer, Raül Romeva i Rueda, Frithjof Schmidt

Verts/ALE frakcijos vardu,

dėl 1997 m. Otavos konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo 10-ųjų metinių

Europos Parlamento rezoliucija dėl 1997 m. Otavos konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo 10-ųjų metinių

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl sausumos minų, ypač į 2005 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl pasaulio be minų,
  - atsižvelgdamas į 1997 m. priimtą Otavos konvenciją dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo,
  - atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio mėnesį patvirtintą Nairobio veiksmų planą,
  - atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio mėn. Jordanijoje vykusią 8-ąją Otavos konvenciją pasirašiusių valstybių susitikimą, į 2008 m. vyksiantį 9-ąją šią konvenciją pasirašiusių valstybių susitikimą ir į 2009 m. vyksiančią pirmąją konvencijos peržiūros konferenciją,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinę kampaniją dėl sausumos minų uždraudimo, kuri veikia 70 įvairių pasaulio šalių,
  - atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1724/2001 ir į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1725/2001,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi iki 2007 m. lapkričio mėn. Otavos konvenciją buvo pasirašiusios 156 šalys,
- B. kadangi daugelis nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamentas ėmėsi iniciatyvų, pagal kurias siekiama toliau plėtoti veiksmus, susijusius su sausumos minų naudojimo kontrole ir draudimu,
- C. kadangi tik kelios šalys vis dar gamina priešpėstines minas, o prekyba jomis iš esmės sustojusi; kadangi nuo 1999 m. sunaikinta apie 41,8 mln. priešpėstinių minų,
- D. kadangi 1999–2004 m. nukenksminta 4 mln. priešpėstinių minų ir pašalinta sausumos minų iš 2 000 km² užminuoto žemės ploto, dydžiu prilygstančio Liuksemburgui,
- E. kadangi, nepaisant to, manoma, kad daugiau kaip 200 000 km² pasaulio teritorijos (Senegalui prilygstantis plotas) užminuota arba joje likę nesprogusių sprogmenų,
- F. kadangi tai reiškia, kad daugiau kaip devyniasdešimtyje šalių ir toliau esama problemų dėl minų ir nesuveikusių sprogmenų, penkiasdešimt šešiose iš jų esama su prieštankinėmis minomis susijusių problemų, o dvidešimt penkiose nukenčiama nuo nesprogusių šaudmenų kekių,
- G. kadangi žuvusiųjų ir sužeistųjų, apie kuriuos pranešta, skaičius sumažėjo nuo 11 700

(2002 m.) iki 5 751 (2006 m.),

- H. kadangi, nepaisant to, apytikris sausumos minų ir nesuveikusių sprogmenų aukų, apie kurias nepranešta, skaičius vis dar siekia 15 000–20 000 per metus,
- I. kadangi pirmą kartą sunaikinama ir nukenksminama daugiau minų negu paruošiama naudoti,
- J. kadangi priešpėstines minas vis mažiau naudoja vyriausybės, išskyrus Birmą (Mianmarą) ir Rusiją, kuriose ir toliau naudojamos naujos žemės minos, ir kadangi nevyriausybiniai subjektai mažiau naudoja minų ir savos gamybos sprogmenų, nors vis dar naudoja juos ne mažiau kaip aštuoniose valstybėse,
- K. kadangi, paragintos organizacijos „Geneva Call“, 35 nevalstybinės ginkluotos organizacijos pasirašė dokumentą, pagal kurį įsipareigojo nuo 2007 m. gruodžio mėn. visiškai uždrausti naudoti priešpėstines minas ir bendradarbiauti sprendžiant su minų naudojimu susijusias problemas,
- L. kadangi manoma, kad 78-iose valstybėse iki šiol saugoma apie 250 mln. sausumos minų; kadangi esama įrodymų apie prieštankinių minų atsargas, saugomas daugiau nei 15-oje valstybių; kadangi 13-oje Otavos konvencijos nepasirašiusių valstybių tebegaminamos priešpėstinės minos ar pasilikta teisė jas gaminti,
- M. kadangi priešpėstinių minų atsargos turi būti kuo skubiau sunaikintos, pageidautina, anksčiau negu baigsis Otavos konvencijoje numatytas ketverių metų laikotarpis,
- N. kadangi devynios Otavos konvenciją pasirašiusios valstybės per ketverius metus nuo prisijungimo prie konvencijos dar turi sunaikinti savo atsargas,
- O. kadangi Otavos konvenciją pasirašiusioms valstybėms būtina papildoma parama, siekiant, kad kuo daugiau konvencijos šalių vykdytų pagal konvenciją prisiimtą įsipareigojimą nukenksminti visas minas per 10 metų nuo minėtosios konvencijos pasirašymo,
- P. kadangi nuo dešimtojo dešimtmečio pradžios tarptautinė bendruomenė kovos su minų naudojimu veiksmų programoms (išminavimo darbams ir pagalbai aukoms) skyrė daugiau kaip 3,4 mlrd. JAV dolerių, o Europos Sąjunga skyrė beveik 335 mln. eurų,
- Q. kadangi, nepaisant to, 2005 m. duomenimis šioms programoms skiriamos išlaidos visame pasaulyje iki 250 mln. eurų; kadangi, nors 2006 m. jos ir vėl padidėjo iki 316 mln. eurų, šis procesas pernelyg lėtas,
- R. kadangi Europos Sąjunga įsipareigojusi ilgą laiką vadovauti kovos su minomis veiksams ir juos finansuoti, siekdama, kad sutartis taptų visuotinė ir būtų įgyvendinta,
- S. kadangi Komisija 2007 m. įsipareigojo skirti 33 mln. eurų kovos su minomis veiksams 10-yje šalių (Baltarusijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Kambodžoje, Kipre, Etiopijoje, Bisau Gvinėjoje, Jordanijoje, Libane, Senegale ir Sudane) veiksams,

- T. kadangi 2005–2007 m. strategijos dokumente pabrėžiama, kad būtų naudinga numatyti specialią biudžeto eilutę lėšoms, kurios būtų skiriamos skubiais ar nenumatytais atvejais, siekiant, kad kova su minų naudojimu, numatyta remiantis ilgalaikėmis humanitarinėmis ir socialinėmis ir ekonominėmis vystymo programomis, būtų veiksmingesnė ir naudingesnė tais atvejais, kai, įgyvendinant bendrąją saugumo politiką, nacionalines orientacines programas ar atitinkamas priemones teisiškai neįmanoma remti veiksmų, susijusių su priešpėstinių minų naudojimu; arba EB politiškai jautriais ar svarbiais atvejais, taip pat siekiant remti nevyriausybinės organizacijas,
- U. kadangi vis dėlto Komisijos numatyta biudžeto eilutė, skirta veiksmų, susijusių su priešpėstinėmis minomis, išlaidoms padengti, 2006 m. pabaigoje buvo panaikinta pagal stabilumo priemonę, o EB kovos su minomis veiksmų strategijos ir programų įgyvendinimo laikas baigiasi šiais metais, taigi programas pagal Komisijos parengtas gaires įgyvendins beveik vien tik EB delegacijos, integruodamos šiuos veiksmus į šalių ir regionų strateginius dokumentus; be to, kadangi EB partnerės, sprendžiančios minų naudojimo problemas, turės pačios spręsti dėl kovos su minų naudojimu veiksmų, kurie įtraukiami į jų bendrą pagalbos prioritetų sąrašą, pateikiamą Komisijai kartu su finansinės paramos prašymais, svarbos,
- V. kadangi, nors Komisija teigia, kad ji toliau tvirtai įsipareigojusi remti Otavos konvenciją, gali būti ir yra reiškiamas susirūpinimas dėl būsimų ES finansinių išteklių, skiriamų kovos su minomis veiksmams,
- W. kadangi, kaip raginama Otavos konvencijos 6 straipsnyje, turi būti gerinama pagalba nuo minų nukentėjusiems asmenims ir skatinama jų pakartotinė socialinė ir ekonominė integracija; kadangi, remiantis apytikriais apskaičiavimais, visame pasaulyje esama apie 450 000–500 000 žmonių, kurie išgyveno sprogus sausumos minai ar nesuveikusiam sprogmeniui; kadangi didėja priežiūros ir reabilitacijos poreikis; kadangi tris ketvirtadaliai visų žuvusiųjų ir sužeistųjų, apie kuriuos pranešta, buvo civiliai asmenys, iš jų 34 proc. buvo vaikai,
- X. dar kartą pabrėždamas poreikį stiprinti su prieštankinėmis minomis susijusias tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas, kurias, remdamasi Jungtinių Tautų konvencija dėl tam tikrų įprastinių ginklų, ketina rengti vyriausybinių ekspertų grupę, atsižvelgdama į tai, kad prieštankinės minos, kuriose įtaisyti jautrūs sprogdikliai ir valdymą blokuojantys įtaisai ir kurios gali sprogti dėl netyčinio asmens veiksmo, pagal šią konvenciją jau uždraustos, nes kelia mirtiną pavojų pažeidžiamoms bendruomenėms, humanitarinės pagalbos darbuotojams ir išminuotojams,
- X. reiškia susirūpinimą dėl to, kad 29-ioms šalims, kurioms pagal Minų uždraudimo sutartį nustatyti išminavimo terminai baigiasi 2009 m. arba 2010 m., lieka nedaug laiko ir ypač pabrėžia, kad viena ES valstybė narė nesugebėjo net pradėti išminavimo veiksmų, nors pagal sutartį visus išminavimo veiksmus buvo įsipareigojusi baigti iki 2009 m., o kita valstybė narė pradėjo veiksmus tik šių metų spalio mėnesį,
- Z. ypač susirūpinęs dėl to, kad parama išgyvenusiems asmenims sudaro tik 1 proc. visos kovai su minų naudojimu finansuoti skiriamos sumos, ir dėl to, kad pažanga užtikrinant išgyvenusiųjų poreikius ir jų teises nepakankama; kadangi bent 13 šalių reikia skubiai numatyti naujas arba papildomas švietimo apie minų keliamą grėsmę programas;

1. ragina visas valstybes pasirašyti Otavos konvenciją, kad ji būtų visuotinė, ir siekti bendro tikslo – pasaulio be minų;
2. pabrėžia, jog ypač svarbu, kad prie Otavos konvenciją prisidėtų JAV, Rusija, Kinija, Pakistanas ir Indija;
3. ragina dvi ES nares, kurios dar neprisidėjusios prie konvencijos arba nebaigusios jos ratifikavimo proceso, tai atlikti iki Otavos konvencijos persvarstymo konferencijos, kuri įvyks 2009 m.;
4. ragina visas nevalstybines ginkluotas organizacijas pademonstruoti pagarbą Otavos konvencijoje numatytoms humanitarinės teisės normoms ir nutraukti priešpėstinių sausumos minų gamybą ir naudojimą bei pasirašyti organizacijos „Geneva Call“ inicijuotą įsipareigojimų dokumentą;
5. ragina Tarybą ir ES valstybes nares nedelsiant pradėti rengtis 2009 m. konferencijai, kurioje ketinama persvarstyti Otavos konvencijos nuostatas, ir pateikti šiuo tikslu parengtus pasiūlymus dėl bendrų veiksmų;
6. ragina visas konvenciją pasirašiusias valstybes visapusiškai ir greitai įgyvendinti visus įsipareigojimus pagal Otavos konvenciją;
7. ragina visas valstybes nares ir Otavos konvencijos šalis visas minas, kurios sprogs žmogui prie jų artinantis, esant šalia jų arba jas liečiant, pripažinti pagal konvenciją draudžiamomis priešpėstinėmis minomis; pažymi, kad konkrečiai tai reiškia, jog konvenciją pasirašiusiose šalyse draudžiami vieline atotampa, elektros impulsais valdomi sprogdikliai, horizontalūs sprogdikliai, žemo slėgio sprogdikliai, valdymą blokuojantys įtaisai ir panašaus tipo sprogdikliai;
8. ragina visas valstybes nares nedelsiant imtis priemonių ir užtikrinti, kad, remiantis Otavos konvencijos nuostatomis, prieštankinės minos, kurios gali sprogti prie jų artinantis, esant šalia jų ar prie jų liečiantis, būtų sunaikintos;
9. reikalauja, kad ES karinių pajėgų būriai jokiais aplinkybėmis ar sąlygomis nenaudotų jokios rūšies sausumos minų ir nebendradarbiautų su kitų šalių, nesvarbu, ar jos priklauso NATO blokui, ar ne, pajėgomis tuose veiksmuose, kuriose ES nepriklausančios šalys-sąjungininkės naudoja tokius ginklus;
10. ragina Komisiją pagrįsti savo visapusišką pasiryžimą ir toliau stengtis finansiškai remti nuo sausumos minų nukentėjusias bendruomenes ir asmenis naudojantis visomis įmanomomis priemonėmis, įskaitant priemones, taikomas teritorijose, kurias valdo ar kuriose turi įtakos nevalstybinės ginkluotos organizacijos; ragina Komisiją 2008 m. pradžioje paaiškinti Parlamentui, kokių šios srities veiksmų buvo imtasi;
11. ragina Komisiją iš naujo numatyti specialią biudžeto eilutę, pagal kurią būtų teikiamos lėšos kovos su minų naudojimu veiksams finansuoti, pagalbai aukoms teikti ir, remiantis konvencijos reikalavimais, minų atsargoms naikinti šį įsipareigojimą prisiėmusiose konvencijos šalyse, kadangi ši veikla negali būti finansuojama pagal naujas finansavimo priemones; ragina Komisiją užtikrinti, kad 2007 m. jai būtų skirta pakankamai lėšų;

12. ragina Komisiją pasirūpinti pakankamu personalo skaičiumi, kad priešpėstinių minų draudimo politika būtų įgyvendinama veiksmingai, taip pat užtikrinti, kad kovos su minų naudojimu veiksmai būtų išsamiai išdėstyti prie konvencijos prisidėjusių valstybių, kuriose susiduriama su problemomis dėl minų, strateginiuose dokumentuose ir nacionalinėse tiesioginėse programose, ir stebimas visas kovos su minų naudojimu veiksmų finansavimas, teikiamas pagal skirtingas finansines priemones;
13. ragina valstybes konvencijos šalis, ypač ES nares, garantuoti, kad minų nukenksminimo finansavimas prisidėtų prie nacionalinių minų nukenksminimo gebėjimų, užtikrinant, kad minų nukenksminimo priemonės būtų taikomos, kol visos žinomos arba įtariamoms minoms bus nukenksmintos;
14. ragina Tarybą ir Komisiją toliau remti nevalstybinių ginkluotų organizacijų pastangas joms prisiimant ir vykdant sausumos minų draudimo įsipareigojimą; tačiau tai nereiškia, kad taip remiamos nevalstybinės ginkluotos organizacijos ar pripažįstamas jų veiklos teisėtumas;
15. ragina valstybes, kuriose yra minų, ir tarptautinius rėmėjus teikti pirmenybę fizinei ir ekonominei aukų reabilitacijai, kadangi nepakankamai atsižvelgiama į jų poreikius;
16. ragina atitinkamus komitetus atidžiai stebėti posėdžius konvencijos dėl įprastinių ginklų klausimams aptarti ir juose dalyvauti, rengti pranešimus apie valstybių narių iniciatyvas, pagal kurias siekiama spręsti sausumos minų klausimus, ir apie tarptautines šių ginklų naikinimo priemones;
17. primena, kad visos Otavos konvencijos šalys įsipareigojusios niekada ir jokiais aplinkybėmis niekam nepadėti, nieko neskatinti ar neversti vykdyti veiklą, kuri draudžiama konvenciją pasirašiusioms valstybėms;
18. ragina konvenciją pasirašiusias valstybes užtikrinti, kad finansinėms institucijoms, kurios veikia jų teritorijoje ir (arba) kurioms taikomi jų teisės aktai, nebūtų leidžiama investuoti į įmones, dalyvaujančias gaminant, kaupiant arba perduodant sausumos minas;
19. ragina ES ir valstybes nares uždrausti privačioms ar viešosioms finansinėms institucijoms, kurios veikia jų teritorijoje ir (arba) kurioms taikomi jų teisės aktai, teikti bet kokią tiesioginę ar netiesioginę finansinę paramą įmonėms, dalyvaujančioms gaminant, kaupiant arba perduodant sausumos minas; mano, kad šis draudimas turėtų būti įtrauktas į Europos ir nacionalinius teisės aktus;
20. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, valstybių narių vyriausybėms, JT Generaliniam Sekretoriui, ESBO generaliniam sekretoriui, Tarptautiniam Raudonojo kryžiaus komitetui, veiksmų grupei „Landmine.de“ (vok. „Aktionsbündnis Landmine.de“), tarptautinės kampanijos dėl sausumos minų uždraudimo atstovams, organizacijai „Geneva Call“, AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai, Jungtinių Amerikos Valstijų, Rusijos Federacijos, Kinijos Liaudies Respublikos, Izraelio, Pakistano ir Indijos Vyriausybėms, 9-ojo konvencijos šalių posėdžio ir paskirtajam pirmosios konferencijos, kurioje ketinama persvarstyti konvencijos nuostatas, pirmininkui.

